

Rechters boos na Kamervragen JA21

De Kamervragen van JA21 richten zich op één specifieke rechter en dat is gezagsondermijnd, vinden juristen.

Andreas Kouwenhoven

AMSTERDAM

De partij JA21 heeft Kamervragen gesteld over een rechter, wat „doet denken aan Polen”, als het gaat om het ondermijnen van de rechterlijke macht. Dat zegt Marc Fierstra, voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor de Rechtspraak (NVvR). De Kamervragen van JA21 suggereren dat een specifieke asiel-rechter „(politiek) activisme in de rechtszaal” zou bedrijven. De beroepsverenging van rechters noemt het „zorgelijk en onverstandig” dat Tweede Kamerleden een individuele rechter op de korrel nemen.

Aanleiding voor de vragen is een interview vorig weekend in NRC met vreemdelingenrechter Steffie van Lokven van de rechtbank Limburg. Daarin wordt beschreven hoe zij een belangrijke stempel drukt op het migratiebeleid, door geregeld asielzaken voor te leggen aan het Hof van Justitie in Luxemburg. Dikwijls moeten door haar gang naar Luxemburg te strenge asielregels worden bijgesteld.

JA21-Kamerleden Simon Ceule-

Diederik Boomsma (JA21) tijdens een debat in de Tweede Kamer. FOTO REMKO DE WAAL/ ANP

mans en Diederik Boomsma vinden dit reden voor vragen aan minister Bart van den Brink (Asiel, CDA). Het duo wil onder meer weten hoe vaak Nederlandse rechters asielkwesties voorleggen aan Luxemburg, wat de „onwenselijke gevolgen” hiervan zijn, en of die vragen te herleiden zijn tot „één of enkele specifieke rechter(s)”.

Daarnaast valt JA21 over een uitspraak van rechter Van Lokven, waarin zij aan de IND voorstelt om in oudere asielzaken geen hoger beroep meer in te stellen. Dat zou volgens de rechter een oplossing

zijn voor de lange wachttijden bij de IND. Ceulemans en Boomsma zien dit als activisme en willen van de minister weten of het „de taak van een rechter is om dergelijke opmerkingen te plaatsen”. En, vragen ze: „Welke gevolgen worden hieraan verbonden?”

Rechterlijke macht in Polen

De Nederlandse Vereniging voor de Rechtspraak vindt dat de Kamervragen het gezag van de rechterlijke macht aantasten. „Zo ging het in Polen ook”, zegt voorzitter Fierstra, verwijzend naar de zorge-

lijke situatie waarin de Poolse rechterlijke macht verkeert. „Daar begon het ook met politici die rechters persoonlijk gingen aanspreken op het feit dat zij vragen stellen aan het Europese Hof in Luxemburg. Dat was voldoende om die rechters verdacht te maken.” In de Kamervragen van JA21 ziet Fierstra, tevens raadsheer bij Hoge Raad, hetzelfde gebeuren. „Het stellen van een vraag aan Luxemburg wordt voorgesteld als iets wat niet zou deugen. Een rechter die zoveel vragen stelt, daar moet wel iets mee aan de hand zijn, is de suggestie.

Daarmee ondergraaf je de hele rechtspraak. Het is juist de taak van rechters om richting te vragen aan Luxemburg in zaken waarin twijfel bestaat.”

„Het is wel ironisch”, reageert JA21'er Diederik Boomsma aan de telefoon, „dat wanneer een rechter zelf politiek geladen uitspraken doet in een interview, ons wordt verweten dat wij daar vragen over stellen”. Nederland doet sowieso te gevoelig over commentaar op rechters, vindt Boomsma. „Alsof de hele democratie daarmee gelijk in brand staat.” De vergelijking met Polen gaat volgens hem mank. „Daar worden rechters ontslagen door de politiek. En wij roepen niet op om deze rechter te ontslaan.”

Op de bal spelen

„Deze rechter mag natuurlijk vragen stellen aan het Hof in Luxemburg”, voegt fractiegenoot Simon Ceulemans toe. „Alleen: dat heeft grote implicaties voor het asielbeleid. Daar zit de spanning voor ons: dit hele juridische systeem verhindert dat de politiek bepaalde stappen kan zetten. Alle pogingen om tot een strenger beleid te komen, verzanden in een juridisch moeras. Dat willen wij aan de kaak stellen.”

Raadsheer Marc Fierstra heeft een suggestie voor JA21: „Jullie zijn de wetgever, dus kom in actie! Probeer die wetgeving waar je zoveel moeite mee hebt, aan te passen. Je moet op de bal spelen, niet op de man. Zo simpel is het.”